

ת"פ 17473/07/15 - מדינת ישראל נגד סרגיי סביצקי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 17473-07-15 מדינת ישראל נ' סביצקי(עציר)

בפני כבוד השופטת אורית וינשטיין
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סרגיי סביצקי (עציר)

הנאשם

גזר דין

פתח דבר:

1. הנאשם, יליד 1974, הודה ביום 27.10.15 בעובדות כתב האישום המתוקן בעקבות הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים והורשע בעבירה של ניסיון שוד, לפי סעיף 403 רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**) ובתקיפה הגורמת חבלה ממשית, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

הצדדים לא הגיעו להסדר ביניהם לעניין העונש.

2. לא התבקש בעניינו של הנאשם תסקיר שירות המבחן, וטיעוני באי כוח הצדדים לעניין העונש נשמעו ביום 15.11.15.

כתב האישום המתוקן:

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 4.7.15 בסמוך לשעה 13:20 ישב המתלון, יליד שנת 1955, על ספסל ברחוב הרברט סמואל בחדרה. המתלון הינו אדם מבוגר, לוקה רמת פיגור שכלי קל וכן נעזר במכשיר שמיעה.

הנאשם הגיע למקום באותה עת, לאחר ששתה משקה אלכוהולי. משהבחין הנאשם במתלון, אשר אינו מוכר לו, ניגש אליו על מנת לשדוד אותו. הנאשם תקף את המתלון בכך שנתן לו מכות אגרופ בראשו. כמו כן הכניס הנאשם את יד לכיס מכנסיו של המתלון כדי להוציא מהכיס נרתיק השייך למתלון, על מנת לגנבו.

המתלון התגונן מפני הנאשם וניסה למנוע ממנו לגנוב את הנרתיק בו היה כרטיס נסיעה "רב-קו". הנאשם הוציא בכוח את הנרתיק מכיס מכנסיו של המתלון, אולם המתלון הצליח לקחתו בחזרה.

לבסוף, עזב הנאשם את המקום, וכעבור זמן קצר נעצר בסמוך למקום.

4. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נחבל המתלונן ונגרמו לו דימום מתחת לעין שמאל, המטומה תת עורית קטנה מעל לזיגומה השמאלית עם חתך שטחי מתחת לעין שמאל. בשל כך נזקק המתלונן לטיפול רפואי בבית החולים.
5. הנאשם הואשם כי במעשיו הנ"ל תקף את המתלונן, וגרם לו בכך חבלה של ממש, וזאת לשם גניבת נרתיקו של המתלונן, כאשר בתכוף לפני מעשה השוד הוא ביצע מעשה אלימות במתלונן כדי להשיג את הדבר הנגנב או כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר.

טיעוני המאשימה:

6. באת כוח המאשימה טענה לחומרת העבירה בשל גילו של המתלונן, בשל לקוייתו ובשל האלימות שהופעלה על ידי הנאשם כלפי המתלונן והחבלות שגרם לו. עוד נטען, כי הנאשם ביצע את העבירה באמצע היום, ברחוב הומה אדם, ובכך יש להעיד על נחישותו.
7. עוד טענה ב"כ המאשימה כי הנאשם ביצע את העבירה בעודו שרוי תחת השפעת משקה אלכוהולי וכשהוא מודע להשפעת אלכוהול על התנהגותו, ועל כן יש לראות בכך משום נסיבה לחומרה.
8. המאשימה טענה כי מעשיו של הנאשם פגעו בגופו ורכושו של המתלונן כמו גם בתחושת הביטחון האישי שלו וזכותו לחיות חיו בשלווה.
9. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם הינו 18-36 חודשי מאסר, והפנתה לע"פ 4125/14 **תאופיק חרב נ' מדינת ישראל**. ב"כ המאשימה סברה כי יש מקום להסתמך על פסק דין זה, הגם שעסק בעבירה של ניסיון שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. עוד הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה נוספת של בתי משפט מחוזיים ושולם בעניין מתחם העונש.
- ב"כ המאשימה ציינה כי אמנם הרף התחתון של מתחמי הענישה בפסיקה שהציגה בפני הינו נמוך יותר מזה שנטען לו על ידיה, אך לטעמה לאור נסיבות העבירה כאן ולאור העובדה כי עבירות שוד שכאלה הפכו נפוצות מאוד ויש להילחם בהן - ראוי להעלות את רף הענישה.
10. באת כוח המאשימה הפנתה לגזר דינו של כבוד השופט יצחק כהן בת"פ 7018/08 **מדינת ישראל נ' אחמד שחאדה ואח'**, שם נגזרו 5 שנות מאסר על אחד הנאשמים שהורשע בעבירת שוד, תוך שבית המשפט התייחס לכמויות תיקי השוד המתנהלים בבית המשפט, המחייבים תגובה הולמת שתשקף את חומרת העבירות ואת הצורך להגביר את השמירה על ביטחונם האישי של אנשים תמימים מפני אלה החומדים רכושם וממונם.
- לטעמה של ב"כ המאשימה מספרם הגדל והולך של תיקי שוד, ובכללם ניסיונות שוד - מצדיק החמרה בענישה.
11. ב"כ המאשימה טענה כי על אף שלנאשם אין עבר פלילי, הרי שמאחר ונגרמו למתלונן חבלות ואין

נסיבות מיוחדות של שיקום ולא התבקש תסקיר של שירות המבחן - הרי שיש לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם וראוי שיהיה זה עונש מרתיע. בנוסף, טענה המאשימה כי יש להורות על מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

טיעוני ההגנה:

12. ב"כ הנאשם הגיש טיעוניו בכתב והוסיף וטען בעל פה.

לטענתו, מדובר באירוע אחד ועל כן צריך להיות מתחם עונש אחד, כאשר מתחם העונש לו טוענת המאשימה מתאים לנסיבות עבירה חמורות יותר מזו שבה הואשם הנאשם. לפיכך, אין להידרש לפסיקה שאליה הפנתה ב"כ המאשימה.

לטענת ב"כ הנאשם מדובר בעבירה שבוצעה ללא תכנון מוקדם, הנאשם לא הכיר את המתלונן ולא ידע על מגבלותיו, ומבלי להקל ראש בחבלותיו - אין אלו חבלות מן הרף הגבוה.

לעמדתו, קיימות שלוש קטגוריות בעבירות שוד - הראשונה והקלה שבהן - עבירה שבסמכות בית משפט השלום - עבירה לפי סעיף 403 רישא לחוק העונשין, שהעונש הקבוע לצידה הוא עד 7 שנות מאסר; קטגורית ביניים - העבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין שהעונש לפיה הוא עד 14 שנות מאסר; והקטגוריה השלישית - עבירת שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין.

13. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט העליון בעבירת שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין עומד על 6 חודשי מאסר עד 24 חודשי מאסר כאשר מדובר בעבירה שבוצעה ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק וכשלא מדובר בחבלות חמורות שנגרמו לקורבן. ב"כ הנאשם הפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל.

14. לעמדת ב"כ הנאשם מכאן כי מתחם העונש בעבירה לפי סעיף 403 רישא לחוק העונשין, שהיא עבירה בקטגוריה קלה יותר, מתחיל מעונש מאסר מותנה עד 12 חודשי מאסר, וזאת אף כפי שעולה מפסיקה שהציג.

15. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טוען ב"כ הנאשם כי הלה בן 41 גרוש ואב ל- 3 ילדים, נעדר עבר פלילי אשר חי חיים נורמטיביים. לטעמו יש בכך כדי להעיד שהעבירה הינה התנהלות חריגה של הנאשם.

16. עוד נטען כי הנאשם עלה לארץ בשנת 2012 כאשר ילדיו עלו עימו, אך לפני כחצי שנה חזרו הילדים להתגורר עם אמם במוסקבה.

17. בנוסף, הנאשם מביע חרטה כנה ואמיתית ואמפתיה כלפי המתלונן והנזק שנגרם לו. הנאשם שיתף פעולה בעת חקירתו במשטרה, כבר אז לקח אחריות על מעשיו והביע חרטתו.

18. לטענת ב"כ הנאשם הלכה היא שיש למתן את תקופת המאסר המושתת על נאשם שזה לו מאסרו הראשון, כדי למנוע ממנו את ההשפעות השליליות של שהייה בכלא. עוד טען כי מן המפורסמות היא כי שהייה בתנאי מעצר קשה היא משהייה במאסר, וכי הנאשם שוהה במעצר מיום 4.7.15.

ב"כ הנאשם ביקש אפוא לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שטען לו, קרוב לרף הנמוך שלו ולהסתפק במקרה הנדון בתקופת המעצר שרוצתה על ידי הנאשם עד כה.

19. לנאשם ניתנה הזכות למילה האחרונה והוא התנצל וביקש את סליחת המתלונן על שפגע בו פיזית ורגשית, כמו גם את סליחת בני משפחתו של המתלונן. הנאשם ציין כי לא חשב מעולם שמשקה אלכוהולי ישפיע עליו בצורה שכזו. הנאשם חזר והדגיש כי הוא מבין את חומרת מעשיו, אך ציין כי זו לו העבירה הראשונה וביקש את התחשבות בית המשפט.

דין:

20. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, נקבע בסעיף 40ב העיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה, לפיו נדרש כי יתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

סעיף 40ג לחוק העונשין קובע כי מתחם העונש ההולם ייקבע תוך התחשבות "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

21. סעיף 40ט לחוק העונשין קובע רשימה של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר בהתקיימן, או בהתקיים חלק מהן, יש כדי להשפיע על קביעת חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם ובכך על קביעת מתחם העונש ההולם.

ברשימה זו נכללת הנסיבה של תכנון שקדם לביצוע העבירה, חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה, הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה, הנזק שנגרם, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעותו, לרבות בשל גילו, יכולתו של הנאשם להימנע ממעשה העבירה ומידת השליטה שלו על מעשהו, והקרבה לסייג של אחריות פלילית.

22. סעיף 40יא לחוק העונשין מתייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, אשר לפיהן ייקבע עונשו הספציפי של הנאשם, בתוך מתחם העונש ההולם. בין נסיבות אלו נמנות, בין היתר, הנסיבות של פגיעת העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, פגיעת העונש בבני משפחתו של הנאשם, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב, שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, כמו גם עברו הפלילי של הנאשם או העדר עבר פלילי.

23. חריגה ממתחם העונש ההולם - לקולא או לחומרה - אפשרית בנסיבות הקבועות בסעיף 40ד לחוק העונשין (לקולא) משיקולי שיקום, ובסעיף 40ה לחוק העונשין (לחומרה) משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

24. השלב הראשון במלאכתו של בית המשפט, על פי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, הוא בקביעה האם הרשעת הנאשם במספר עבירות מהווה אירוע אחד או מספר אירועים, אשר ביחס אליהם נדרשת קביעה של מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד. רק לאחר מכן יקבע בית המשפט את מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה כאמור לעיל, ובשלב האחרון יתייחס בית המשפט לנסיבות שאינן קשורות לעבירה ולנסיבות ביצועה, אלא לנסיבות האישיות של הנאשם.

25. דומני, כי במקרה דנן אין מחלוקת כי מדובר באירוע אחד, כפי העולה מעובדות כתב האישום המתוקן. הנאשם ניסה לשדוד את המתלון ותוך כדי כך אף תקף אותו וגם לו לחבלות. על כן, יש לקבוע מתחם ענישה הולם אחד לאירוע הנדון.

26. כתוצאה מביצוע עבירה של ניסיון שוד נפגעים הערכים החברתיים של הגנה על השלום והביטחון של קורבן העבירה, כמו גם הפגיעה הפוטנציאלית בזכות הקניין שלו.

יש ליתן דגש לפגיעה הפיזית שנגרמה למתלון כתוצאה ממעשה האלימות של הנאשם כלפיו, אך גם לפגיעה הנפשית הנגרמת כתוצאה ממעשה כזה ולתחושת המרמס של כבודו ובטחונו, במיוחד בהתחשב בכך שמדובר במתלון שהינו מבוגר ובעל לקויות והשפעת מעשה עבירה שכזה כלפיו הינה משמעותית וחמורה.

27. עבירות שוד יש בהן משום פגיעה רחבה יותר מאשר קורבן העבירה עצמו, אלא בביטחון הציבור בכללותו, המתהלך ברחובות הערים ומבקש לעשות זאת בבטחה וללא חשש.

נא ראו לעניין זה: ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 7.7.2014].

וכן נא ראו: ע"פ 5213/08 וינדמו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 9.5.07], שם קבעה כבוד השופטת עדנה ארבל:

"עבירת השוד בפני עצמה חמורה היא, וכאשר היא מופנית אל החלש והקשיש בחברה שהסיכוי להתנגדותו הוא קטן, היא חמורה שבעתיים. הפגיעה במתלון חסר הישע אינה אך פגיעה פיזית, אלא יש בה פגיעה בביטחונו של המתלון להסתובב כרצונו ברחובות העיר ולצאת מביתו כאשר הוא חפץ בכך. פגיעה זו קשה לרפא."

28. במקרה דנן, בוודאי שלא קשה לשער את תחושת האימה והחרדה שתקפה את המתלון כאשר הנאשם תקף אותו בהפתעה, חבט בו באגרופיו וניסה לשדוד אותו.

קביעת מתחם העונש ההולם:

29. קיים "מגוון" נרחב של מעשי שוד, העשויים להיבדל זה מזה בנסיבות ביצועם ודרגת חומרתם. את

מתחם העונש ההולם יש לקבוע אפוא על פי נסיבותיה הקונקרטיות של עבירת השוד וחומרתה.

נא ראו לעניין זה דבריו של כבוד השופט א' רובינשטיין בעניין ע"פ 4841/1 ספי נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו", 6.2.14]:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דין של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דין של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דין של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דין של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דין של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות."

ראו גם: ע"פ 7655/12 אדריס פייסל נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 4.4.13]; ע"פ 6438/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 20.3.13].

30. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם את העבירה במקרה דנן, יש לקחת בחשבון את העובדה כי מדובר בעבירה יחידה, שבוצעה ללא תכנון מוקדם, העבירה בוצעה כולה על ידי הנאשם לבדו, תוך פגיעה פיזית אלימה אם כי לא בדרגת חומרה גבוהה, כאשר לא נעשה שימוש בנשק קר או חם.

31. מתחם הענישה שהוצע על ידי ב"כ המאשימה אינו הולם, לטעמי, את נסיבות ביצוע העבירה במקרה הנדון ואת דרגת חומרתה. המתחם שהוצע על ידי המאשימה הולם מקרי שוד חמורים יותר מזה שבענייננו.

נתתי דעתי לטענת ב"כ המאשימה לפיה יש להחמיר בענישה בשל מעשי שוד, בשל תדירותם הגבוהה וזאת על מנת ליצור הרתעה משמעותית. עם זאת, לא מצאתי מדוע דווקא במקרהו של הנאשם הנוכחי יש להחמיר בענישה לעומת נאשמים אחרים, וזאת מבלי להקל ראש בחומרת עבירתו והשפעתה על המתלונן.

לטעמי, בכדי לשנות ולהחמיר ממתחמי הענישה שכבר נקבעו בהלכה הפסוקה, תוך חלוקה לדרגות החומרה השונות האפשריות - נדרשות נסיבות ייחודיות וחמורות בביצוע העבירה - ולא זה המקרה הראוי.

32. מצאתי כי מתחם ענישה של 6 עד 24 חודשי מאסר נקבע במקרים של עבירת שוד ספונטני, חד פעמי, שנלוותה לו אלימות בדרגה נמוכה ושלא כלל שימוש בנשק - נא ראו ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 7.7.1]; ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 29.6.14]; ע"פ 3879/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם ב"נבו" 30.1.13].

מתחם ענישה זה הולם, לעמדת, ומתיישב עם מדיניות הענישה הנוהגת גם בעבירות של ניסיון שוד לפי סעיף 403 רישא לחוק העונשין, כאשר משולבת בהן עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש.

33. לאור כל האמור ובהתבסס על עקרון ההלימה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם את המקרה שבפני הינו מאסר בפועל לתקופה שבין 6 חודשים ל- 24 חודשים.

גזירת עונשו של הנאשם:

34. כאמור, גזירת עונשו של הנאשם, בתוך מתחם העונש שנקבע, תעשה בהתחשב בנסיבות נוספות, שאינן קשורות בביצוע העבירה, בהתאם להוראת סעיף 40א לחוק העונשין, תוך לקיחה בחשבון את נסיבותיו האישיות של הנאשם.

35. לקחתי בחשבון לקולא את העובדה כי לנאשם אין עבר פלילי קודם, את הודייתו של הנאשם בשלב מוקדם, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי וגלומה בה אף נטילת אחריות מצד הנאשם. לקחתי בחשבון גם את העובדה כי הנאשם לא ידע כי המתלונן הינו בעל לקויות עקב העדר היכרות קודמת ביניהם, וכי הוא נמצא במעצר מאז יום 4.7.15 וכי תנאי מעצר קשים דרך כלל מתנאי מאסר.

התרשמתי אף מחרטתו של הנאשם, מהבעת האמפתיה למתלונן ובני משפחתו ומבקשת הסליחה שביקש מהם.

36. עם זאת, לא מצאתי כי יש מקום, בנסיבות עניינו של הנאשם, לסטות לקולא ממתחם הענישה שנקבע, כפי שאין מקום במקרה דנן לסטות לחומרה ממתחם הענישה.

37. סוף דבר הוא, כי לאחר שנתתי דעתי לטענות שהעלו באי כוח הצדדים כמו גם לפסיקה שהציגו, ולאחר ששקלתי את השיקולים הן לקולא והן לחומרה, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרו מיום 4.7.15.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש שהיא פשע, ויורשע בגין אחת מהן.

ג. 5 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור תוך 3 שנים ממועד שחרורו מהכלא עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, ויורשע בגינה.

ד. פיצוי בסך 4,000 ₪ לטובת המתלונן, שישולם ב- 4 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 15.12.15, וזאת באמצעות הפקדה של סכומי התשלומים בקופת בית המשפט לטובת המתלונן, אשר

פרטיו המלאים יועברו על ידי המאשימה לבית המשפט. ככל שלא ישולם תשלום כלשהו מתשלומי הפיצוי במועדו ובמלואו - יעמוד כל הסכום לפירעון מידי.

הודעה לנאשם זכותו לערער לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ט כסלו תשע"ו, 01 דצמבר 2015, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד טל עופר, הנאשם וב"כ הנאשם עו"ד דן גלעד.